

O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha
va maktab ta'limi vazirligi hokimligi

maktabgacha va maktab ta'limi
formasi maktabgacha va
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
mablagacha ta'lim tashkiloti

MUAMMAREKTORI

ning

2025-yil Yozgi sog'lomlashtirish davrida
ishlarini tashkil etish bo'yicha

METODIK TAVSIYA

O‘zbekiston Respublikasi
Maktabgacha va mактаб та’лими
vazirligining
2025-yil “19”-maydagi
162-son buyrug‘iga
1-ilova

**Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida yozgi sog‘lomlashtirish davrini tashkil
etish bo‘yicha Respublika ishchi guruh
TARKIBI**

1.	F.Boqiyev	- Maktabgacha va maktab ta’limi vaziri o‘rinbosari, <i>ishchi guruh rahbari</i>
2.	H.O‘rinov	- Maktabgacha ta’lim tizimi faoliyatini muvoifiqlashtirish departamenti direktorining birinchi o‘rinbosari, <i>ishchi guruh rahbari</i> <i>o‘rinbosari</i>
3.	F.Kushnazarov	- Soha infratuzilmani rivojlantirish departamenti direktori, <i>a’zo</i>
4.	M.Yuldashev	- Pedagog kadrlarni tayyorlash va kasbiy rivojlantirish boshqarmasi boshlig‘i, <i>a’zo</i>
5.	A.Kamalov	- Ta’lim tashkilotlarida tarbiyaviy ishlarni va chaqiruvga qadar boshlang‘ich tayyorgarlikni muvoifiqlashtirish boshqarmasi boshlig‘i, <i>a’zo</i>
6.	L.Berdiyeva	- Maktabgacha ta’lim tizimi faoliyatini muvoifiqlashtirish departamenti direktori o‘rinbosari, <i>a’zo</i>
7.	S.Maxudov	- Ta’lim tashkilotlarini litsenziyalash bo‘limi boshlig‘i, <i>a’zo</i>
8.	X.Turaxodjayev	- Sog‘lom ovqatlantirishni tashkil etish va tibbiy xizmat ko‘rsatishni muvoifiqlashtirish bo‘limi boshlig‘i, <i>a’zo</i>
9.	G.Parpiyeva	- Maktabgacha ta’lim tashkilotlariga metodik xizmat ko‘rsatish va ta’lim sifatini ta’minalash bo‘limi boshlig‘i, <i>a’zo</i>
10.	D.Xasanova	- Maktabgacha ta’lim tarbiyalanuvchilarni salomatligini ta’minalash bo‘limi boshlig‘i, <i>a’zo</i>
11.	S.Rahmonberdiyev	- Maktabgacha ta’lim tashkilotlariga metodik xizmat ko‘rsatish va ta’lim sifatini ta’minalash bo‘limi bosh mutaxassis, <i>kotib</i>

Izoh: *Ishchi guruh a’zolari boshqa ishga o’tgan taqdirda uning o‘rniga tayinlangan yoki
vazifa yuklatilgan shaxs ishchi guruh a’zosi hisoblanadi.*

O‘zbekiston Respublikasi
Maktabgacha va maktab
ta’limi vazirligining
2025-yil “19”-maydagi
162-son buyrug‘iga
2-ilova

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA VA MAKTAB
TA’LIMI VAZIRLIGI**

**MAKTABGACHA TA’LIM
TASHKILOTLARIDA YOZGI
SOG‘LOMLASHTIRISH ISHLARINI
TASHKIL ETISH BO‘YICHA
METODIK TAVSIYA**

KIRISH

Maktabgacha yoshdagagi bolalarning sog‘lom rivojlanishi va ularning jismoniy, ma’naviy, intellektual qobiliyatlarini shakllantirishda maktabgacha ta’lim tashkilotlarining roli katta ahamiyatga ega.

Yozgi davr bolalar uchun nafaqat dam olish, bolalarning sog‘ligini mustahkamlash, tabiat bilan yaqindan aloqa qilishni, madaniyatni shakllantirish, yangi ko‘nikmalarni egallash va o‘sishni hisobatlarni mustahkamlash uchun qulay imkoniyatdir.

Shuning uchun ham yozgi sog‘lomlashtirish shakllarini o‘sori tashkil etish maktabgacha ta’lim tashkilotlarining ustuvor yo‘nalishida hisoblanadi.

Ushbu metodik tavsiyaning maqsadi – maktabgacha ta’lim tashkilotlarida yozgi davrni samarali tashkil etish, bolalarga qurʼonni o‘sishga qo‘shig‘i jihatdan mazmunli faoliyat sharoitlarini yaratish, shuningdek, umumiy salomatligini mustahkamlashga qaratilgan yagona yondashuvni shakllantirishga qo‘shishdir.

Unda yozgi oylarda bolalar bilan o‘sishda qidiruvli faoliyat turlari, mehnat va dam olish tartibi, ommaviy sog‘lomlashtirish shakllari, ota-onalar ishtiropi, xavfsizlik texnikasi qoidalari kabi amaliyotlarni o‘ziga qo‘shni topgan.

Metodik tavsiya O‘zbekiston Respublikasining “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risidagi” 2019-yil 1-martdagi RQ-595-son, “Ta’lim to‘g‘risida” 2020-yil 23-sentabrdagi Qonun, O‘zbekiston Qonunlari, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat standartini tasdiqlash to‘g‘risidagi” 2019-yil 13-maydagi 802-son, “Maktabgacha ta’lim tashkilotlari faoliyatini yaxshilash va etirish chora-tadbirlari to‘g‘risidagi” 2019-yil 13-maydagi 391-son, Davlat maktabgacha ta’lim muassasalarida sog‘lom ovqatlar o‘sish tizimini quradicha takomillashtirish to‘g‘risidagi” 2019-yil 25-iyuldagagi 626-son, O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi va Sog‘liqni saqlash vazirligining “Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida bolalarning hayot sharoitlari muhofaza qilishni tashkil etish tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash to‘g‘risida” 2018-yil 30-apreldagi 20/1, 10-qq/1-son qo‘shma qarorlariga (O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2018-yil 14-mayda qaroridan o‘tkazilgan, ro‘yxat raqami 3012), O‘zbekiston Respublikasi Sanitar-epidemiologik osoyishtalik va jamoat salomatligi xizmatining “O‘zbekiston Respublikasida maktabgacha ta’lim muassasalarining joylashushi, tashkillishi va tashkillashtirishga oid sanitariya-gigiyenik talablar” 2021-yil 1-martdagi 0355-18-son qarori (O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2021-yil 1-martda hisobga olindi, hisob raqami 6-son), O‘zbekiston Respublikasi Bosh davlat sanitariya vrachining “O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida tarbiyalanayotgan bolalarni xavfsiz va sifatli ovqatlanishini tashkil etilishiga oid gigiyenik talablar” 2021-yil 17-iyuldagagi 0016-21-son qarori (O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2021-yil 26-iyunda hisobga olindi, hisob raqami 30-son), O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi hamda Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligining “Maktabgacha va umumiyo‘rta ta’lim tashkilotlarida tibbiy xizmatni takomillashtirish to‘g‘risida” 2024-yil 11-dekabrdagi 18 va 41/qq-

son qarori va boshqa amaldagi mavjud me'yoriy huquqiy hujjatlar asosida hamda sog'lom turmush tarzini rag'batlantirish dasturlari va xalqaro tajribalar asosida ishlab chiqilgan bo'lib, barcha yosh guruhidagi bolalar, pedagoglar hamda ota-onalar uchun qo'llanma vazifasini o'taydi.

Yozgi sog'lomlashtirish ishlarini tizimli tashkil etish orqali bolalarning immunitetini oshirish, ularga tabiatni asrash va paryarish qilish tuyg'usini singdirish, jismoniy faollikni rag'batlantirish va qo'shimcha qobiliyatlarini rivojlantirishga erishiladi.

Metodik tavsiya maktabgacha ta'lim xodimlariga yozgatiladigan qo'shimchalar bilan ishlash jarayonida yordam berish, ularning kasbiyoti, shaxsiga qarab tayyorlangan. Undan samarali foydalanish orqali har bir bolanni sog'lomlashtirish davrini mazmunli, xavfsiz va esda qolarli qilishga yordam berilishi kerak.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktori, sog'lomlashtirish davrini samarali tashkil etishda qo'shimchalar vazifalari:

Tashkilotning yozgi sog'lomlashtirish davrini uchun ish rejasi, faoliyatlar jadvalini pedagogik jamoa bilan hamkorlikda tuzish; bolalarni sog'lomlashtirish va qo'shimchiyotni mavsumni samarali o'tkazish, mazmunli dam olishlari uchun zamonaviyotlarni yaratish;

yozda bolalarni tarbiyaluvchilar bo'lg'ich qo'shish, masalalari bo'yicha ota-onalarning pedagogik va ijtimoiy qo'shimchalarini alga oshirish;

Sanitariya-epidemiologiya bo'yicha va jamoat salomatlik qo'mitasi talablariga muvofiq tarbiyaluvchilar bo'lg'ich qo'shish sifatida tashkilotga olib borish; ota-onalar o'rtasida qo'shish, sog'lomlashtirish, chiniqtirish hamda kasallanishning oldini olish bo'yicha qo'shib-tashviqot ishlarini olib borish;

tarbiyaluvchilarini sog'lom va xavfsizligini ta'minlash uchun tashkilotga beg'ish etish; qo'shish kilib-chiqishini ta'qilash;

salomatlik qo'shimchalariga rioya etilishida zararsizlantiruvchi vositalarning doimiy qo'shimchasi bo'yicha davjudligini va ulardan foydalanish qoidalariga amal qilinishini ta'minlash;

qo'shimchalariga qo'shishlarga shoshilinch holatlarda birinchi tibbiy yordam ko'rsatish uchun qo'shishlarning ro'yxatdagi dori vositalari va tibbiy buyumlarga bo'lgan ehtiyojni qo'shish; qo'shish tartib asosida to'liq ta'minlash;

tarbiyalanuvchilarini salomatligini mustahkamlash, ular orasida yuqumli kasalliklar qalishining oldini olish, tibbiy madaniyatni oshirish, sog'lom turmush tarzi ko'nikmalarini va sog'lom ovqatlanish odatlarini shakllantirishga qaratilgan tadbirlarni kengaytirish;

yozgi mavsumda mavsumiy kasalliklar (o'tkir ichak kasalliklari) ko'payishi ehtimoli yuqori bo'lganligi uchun tibbiyot xodimlari tomonidan ushbu kasalliklarning oldini olish yuzasidan profilaktika tadbirlarni tashkil etishlarini ta'minlash;

tashkilotlar hududi va binolarida bolalar jarohatlanishining oldini olish bo'yicha xavfsizlik choralarini amalga oshirish;

tarbiyalanuvchilarning o'sishi, rivojlanishi va sog'ligini muntazam ravishda

kuzatib borishni hamda tibbiyot xodimlari tomonidan reja asosida tibbiy tekshiruvdan o‘tkazilishini ta’minlash;

ommaviy tarzda ovqatdan zaharlanish holatlarini oldini olish maqsadida xarid qilinayotgan oziq-ovqat mahsulotlarining sifati, gigiyenik talablarga javob berishi, ularini saqlanishi, taom tayyorlashda yagona mavsumiy taomnomasi, sanitariya-gigiyena qoidalari va tayyorlash texnologiyalariga to‘liq amal qilishini nazoratga olish;

SanQaN 0016-21-son me’yor talablarida belgilanmagan maktabgacha ta’lim tashkilotlari tashkil etishda ishlari amal qilishni, ota-onalar, homiyalar tomonidan bolalar iste’moli uchun turli pishishlar, shaxslar, ichimliklar hamda boshqa oziq-ovqat mahsulotlarini qo‘shishni quritay ta’qilishini ta’minlash;

oshxonalar va guruhlarda idish yuvish bo‘linmalarining quritay va gigiyenik holati va bevosita ovqatlantirishni tashkil etishda ishlari amal qilishni, oshxona xodimlari, tibbiyot hamshirasi va xo‘jalik mudiri (xodimining quritay va sanitariya-gigiyena talablariga qat’iy amal qilishlarini nazoratida shifokorlari, yuqumli kasalliliklar, ovqatdan zaharlanish holatlarini amal qilishga, bu haqda Sanitariya-epidemiologik osoyishtirish va jihatotlik dömatligi qo‘mitasining hududiy bo‘linmalariga ma’lum chora quritay va surʼada bolaning ota-onalarini xabardor qilgan holda bemor bolanishiga qarab ta’lim tashkiloti rahbari nazoratida zudlik bilan shifokorlari yev quritayni ta’minlash.

Maktabgacha ta’lim tashkilotining amuriy-xo‘jalik ishlari xodimining yozgi sog‘lomlashtirish va quritayni tashkil etishdagi asosiy vazifalari:

Xo‘jalik mudiri (xo‘jalik shaxsiyati yicha direktor o‘rinbosari) bilan birgalikda hududni obo‘lonlashish (tashkilot maydonchalar, gulzor, qum yashiklarini to‘ldirish, hujumani tayyiblash, ayvoncha va uning hududini ta’mirlash, ularni bo‘yashish, quritay va shaxsiga shakl berish), ishlari amalga oshirish;

SanQaN 0016-21-son me’yor talablarida ishlar jismoniy tarbiya va o‘yin maydonchasini jihozlash; yev maydonchalariga quritay va quritayni amalga oshirish, hovliga suv sepish uchun suv bilan ta’minlash;

Ischlarning quritay va quritayni amalga oshirish, hovliga suv sepish uchun suv bilan ta’minlash;

Chorotlarning uchib kirishini oldini olish maqsadida derazalarni doka quritay va quritayni amalga oshirish, eshiklarni metall to‘r yoki qalinligi 2,5 mm dan ortiq bo‘lmagan materiallar bilan yopish choralarini ko‘rish;

Chorotlarning quritay va ichki hojatxonalarining alyumin yoki profillardan ishlangan eshiklaridagi oynalarni sinmaydigan, ichki va tashqi qismi plyonka bilan qoplangan maxsus oynalarga almashtirish choralarini ko‘rish.

ta’lim-tarbiya jarayonini tashkil etish: tashkilot direktori o‘rinbosari va pedagog (jismoniy tarbiya yo‘riqchisi, musiqa rahbari va psixolog)lar va tarbiyachilar bilan ta’lim-tarbiya jarayonini tashkil etilishiga rahbarlik qilish;

maktabgacha ta’lim tashkilotining davlat o‘quv dasturi asosida ta’lim-tarbiya jarayonini davom ettirishda uslubiy maslahat va ko‘rsatmalar berish;

tashkilotda tashkil etilgan yozgi sog‘lomlashtirish davridagi barcha chiniqtirish

tadbirlari, ovqatlantirish va ta'lim-tarbiya jarayonini nazoratga olish.

tibbiy ishlarni tashkil etilishi: tibbiy xonani birinchi yordam uchun zarur dori vositalari bilan to'liq ta'minlash, taomnomalarni "Yagona mavsumiy taomnoma" asosida mavsumga mos tuzilishi, bolalarni sog'omlashtirish va chiniqtirish tadbirlarini tashkil etilishiga rahbarlik qilish:
sog'omlashtirish va chiniqtirish tadbirlarini o'tkazish uchun zarur sharoitlarni yaratish.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti tibbiy xodimlarining yozgi sog'omlashtirish davrini samarali tashkil etishdagi asosiy vazifalari:

tibbiyot xonasida izolyatorni doimiy tayyor bo'lishini ta'minlash;
birinchi yordam uchun dori vositalarini saqlanish va yaroqlilik muddatini hisobga olish;

bolalarda uchraydigan yengil jarohatlanish holatlarini oldini olish bo'yicha tavsiyalar berish, bunday holatlar ro'y berganda birinchi yordam ko'rsatish;
bolalar rivojlanishi bo'yicha antropometrik ko'rsatkichlarni har oyning 5-sanasiga qadar aniqlash;

bolalar hayoti va salomatlikni muhofaza qilish, kasalliklarning oldini olish bo'yicha zarur choralarini ko'rish;

chiniqtirishning tashkil etilishini nazorat qilish bo'yicha tavsiyalar berish;
guruh, yotoqxona va yuvinish xonalari, suv havzasi, ayvoncha va o'yin maydonchalarining sanitar holatlarini nazoratga olish;

tashkilotda kun tartibiga qat'iy rioya qilinishini nazoratga olish;

har bir guruhda bolalar uchun ichimlik (*qaynatilgan suv*) bilan ta'minlanishini doimiy nazoratga olish;

maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyalanuvchilari tibbiy kartalarini to'liq yuritilishini ta'minlash;

tashkilotda o'tkazilgan tibbiy ko'rik asosida aniqlangan tez-tez kasallikka chalinuvchi bolalar bilan sog'omlashtirish ishlarini tashkil etish;

bolalarni sog'omlashtirish, hayotini muhofaza qilish, gigiyena qoidalariga rioya qilish bo'yicha ota-onalarga maslahat-tavsiyalar berish;

tashkilotda "**Salomatlik burchagi**"ni tashkil etish va unda ota-onalar uchun tavsiya va maslahatlarni berib borish;

"Salomatlik haftaligi" tadbirlarini rejalashtirish va o'tkazish;

bolalar bilan o'tkaziladigan tadbirlarda mas'ul shaxs sifatida ishtirok etish;
tez buziluvchi mahsulotlarni qayd etish bo'yicha brakeraj jurnallarini yuritish,
tayyor taomdan kunlik sinamalarni olish va saqlash ishlarini tizimli ravishda monitoringini olib borish;

Zokirjon.com veb-sayti orqali o‘zingiz uchun kerakli ma’lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

+99891-328-88-38 nomerga telegramdan yozishingiz yoki telegramdan jek567 izlab telegramdan yozishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi.

34 listdan iborat direktor yoz davr metodik tavsiyani to‘liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Narxi: 20 ming so‘m

Telegram kanalimiz:

@mактабгача_tt

To‘lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabihev Zokirjon

DIQQAT!!!

Bu hujjatni hech kimga tarqatmaslik sharti bilan olishingiz mumkin.

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To‘liq holda olganingizdan so‘ng:

Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet veb-saytlarga joylamang.

Telegram orqali kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT QILMANG.